

IZVJEŠTAJ

O RADU POLITOLOŠKOG DRUŠTVA SR HRVATSKE I NJEGOVOG UPRAVNOG ODBORA IZMEĐU OSNIVAČKE I I GODISNJE SKUPSTINE

Od osnivačke skupštine našeg Društva (Održane 26. 12. 1966) dijele nas skoro dvije kalandarske godine. Efektivno, međutim, društvo je radilo nešto više od tri semestra, jer se Upravni odbor konstituirao 10. 3. 1967. a prvi stručni kolokvij održan je 28. 3. 1967. Legalno pak Politološko društvo SR Hrvatske opstoji nepunu godinu dana (u Registar udruženja građana Sekretarijata za unutrašnje poslove SR Hrvatske upisano je 28. 12. 1967).

Već i sami ti podaci govore nam da je Društvo prolazilo kroz početničke peripetije koje prate svako novo htijenje. Usprkos tome prijatno mi je da vas na ovoj prvoj godišnjoj skupštini mogu izvijestiti ne samo o poteškoćama i problemima već i o radnim rezultatima.

Kao Društvo kojemu je osnovna svrha unapređivanje i razvijanje znanstveno-teoretskog istraživanja i interpretiranja političkih pojava, problema i odnosa, prije svega moramo cijeniti i ocijeniti naše znanstveno-teoretske inicijative i poduhvate. Od onih najznačajnijih u proteklom periodu spomenuo bih:

1. Diskusiju o temi **REVOLUCIJA I SUVREMENI SVIJET** održanu u našem Društvu 19. 12. 1967. gotovo u cjelini objavljenju u 1. br. časopisa *Politička misao* za 1968. godinu. Osim druga Vjekoslava Mikecina kao gosta u diskusiji su dužim priložima učestvovali drugovi: Zvonimir Baletić, Ante Pažanin, Ante Marušić, Davor Rodin i Ivan Babić – članovi Politološkog društva i Upravnog odbora.

Ne želim ovdje ulaziti, niti bi bilo umjesno, u vrednovanje te i u široj javnosti zapažene diskusije. Htio bih samo naglasiti da je ona održana u povodu 50-godišnjice oktobarske revolucije, ali s intencijom da se kako toj revoluciji tako i fenomenu i problematici revolucije uopće priđe sa znanstvenog a ne propagandno-deklamatorskog stajališta. Koliko je to bilo opravdano, pokazuju nam i posljednji politički događaji koji su zornije od bilo kakva verbalna ukazivanja pokazali da se i u pristupu velikoj revolucionarnoj baštini socijalizma moramo osloboditi svakog prakticističkog i vulgarno-empirističkog balasta.

2. Kao drugu veću akciju znanstveno-teoretskog karaktera kojoj je naše Društvo bilo koorganizatorom (drugi organizator: Društvo za UON Hrvatske), spominjem simpozij UJEDINJENI NARODI I KRIZA NA BLISKOM ISTOKU I JUGOISTOČNOJ AZIJI. Na ovom simpoziju aktivno su sudjelovali iz našeg Društva drugovi Radovan Pavić i predsjednik Upravnog odbora. Referati i diskusije s toga naučnog skupa ispunjavaju br. 2 časopisa *Politička misao* 1968. god.

3. Treća značajnija akcija bila je diskusija o temi: SOCIJALIZAM U SVJETLU ČEHOSLOVAČKIH ZBIVANJA. Učesnici u njoj bili su: Radovan Pavić, Radovan Vukadinović, Zvonimir Balentić, Mladen Iveković i Ivan Babić. Prilozi iz ove diskusije, kojom smo htjeli i teoretski ali i neposredno aktualno reagirati na poznate događaje oko Čehoslovačke i u njoj, pojavit će se uskoro na stranicama časopisa *Politička misao*.

4. Kao četvrtu veću akciju spominjem upravo održane simpozije u povodu ove skupštine i to: MARX I POLITIČKA ZNANOST (referenti: Zvonimir Baletić, Eduard Kale. Ante Marušić, Ante Pažanin, Ivan Prpić, Davor Rodin, Uroš Trbović i Ivan Babić) i PROFIL POLITOLOŠKOG STUDIJA (referenti: Ante Marušić, Pavle Novosel), čiji domet i značenje sami najbolje možete neposredno procijeniti, a nadam se da će pozitivno odjeknuti i u široj javnosti.

Zaključujući, o tim relativno većim poduhvatima mogu ustvrditi da smo svakog semestra našeg redovitog djelovanja imali prosječno po jedan veći skup posvećen ili teoretski ili aktualno nekoj izuzetno značajnoj temi.

Osim navedenih simpozija i diskusija u Društvu je održano 9 predavanja sa stručnim razgovorima nakon njih. Dozvolite mi da kronološki navedem listu predavača i tema:

28. III 1967. *Georges Castelan* (Paris):

POLITIČKE STRANKE U FRANCUSKOJ

5. V 1967. *Ante Pažanin*:

ODNOS FILOZOFIJE I POLITIKE

2. VI 1967. *Donald Clark Hodges* (Florida, USA):

TEHNOKRATSKI PUT U SOCIJALIZAM

8. VI 1967. *Martin Kreifenhagen* (Stuttgart):

STUDIJ POLITIČKIH ZNANOSTI DANAS

24. XI 1967. *Ivo Brkljačić*:

EKONOMIKA I POLITIKA U UVJETIMA REFORME

16. I 1968. *L. A. Sujarko* (Kijev):

SISTEM OBRAZOVANJA NOVINARSKIH KADROVA U SSSR-u

14. III 1968. *Radovan Pavić*:
GEOGRAFSKE IMPLIKACIJE IZRAELSKO-ARAPSKIH ODNOSA

26. III 1968. *Gerda Zellentin* (Köln):
KONCEPCIJE EVROPSKOG PORETKA MIRA

11. V 1968. *Lee Kerscher* (California, USA):
SUVREMENA AMERIČKA POLITIČKA TEORIJA, CILJEVI
I PRETPOSTAVKE

Iz naslova navedenih predavanja očito je da smo posvetili pažnju širokom aspektu unutrašnje i vanjsko-političke problematike, a iz spiska imena predavača da smo uz članove Društva imali goste iz Francuske, Sjedinjenih Država Amerike, Savezne Republike Njemačke i Sovjetskog Saveza. Ovim posljednjim smo započeli ostvarivati našu nakanu istaknutu još na osnivačkoj skupštini – da uspostavimo stručne kontakte s politolozima iz svih dijelova svijeta. Uz neke najnovije aranžmane, nadam se, da će nam ovo biti tehnički još više olakšano u budućnosti.

U ovom trenutku bih se želio najtoplije zahvaliti u svoje ime i u ime dosadašnjeg Upravnog odbora svim kolegama koji su se odazvali na apel upućen članovima da se angažiraju kao predavači i kao učesnici nižih diskusija. Ovdje nisu mogla biti spomenuta imena svih onih koji su improvizacijama na licu mjesta doprinijeli da naši stručni sastanci budu zanimljivi, dinamični i sadržajni.

Ako sam u prethodnom izlaganju izvijestio o onom što je naše Društvo postiglo u pravcu ostvarivanja svoga temeljnoga zadatka, dozvolite mi da ostale tačke izvještaja ukratko sažmem ovako:

RAD UPRAVNOG ODBORA

U proteklom razdoblju Upravni odbor je održao šest sjednica. Na prvim sjednicama raspravljalo se najviše o programu rada Društva. Nakon početnih dilema stalo se na zajedničko gledište da se Društvo orijentira kako na metodološki skrupuloznije razrađene znanstveno-teoretske probleme tako i na one s aktualnijom i neposrednijom referencijom. Pojedinci su predložili neke aktualne teme (Izborni sistem, Promjene Ustava) koje, međutim, još čekaju na obradu i diskusiju u Društvu. Na kasnijim sastancima dogovarali smo se o načinu pristupa organizaciji pojedinih akcija i rješavani tekući problemi. Držim da je nakon nekih početnih lako prevladanih zdvajanja, odbor djelovao kao kolektivno i uglavnom homogeno tijelo, razumije se uz različit stupanj aktivnosti pojedinih članova.

(Već i u prethodnog izlaganja moglo se uočiti koji su se članovi odbora više vidjeli na djelu i to dalje i potanko ne bih komentirao.)

SURADNJA S DRUGIM POLITOLOŠKIM I STRUČNIM DRUŠTVIMA

Suradnja s drugim politološkim društvima i udruženjima bila je više kurtoazna nego radna. Jugoslavensko udruženje za političke nauke nam je, kao što znate, isporučilo pozdrave prilikom osnivačke skupštine, ali nije reagiralo na naš prijedlog da se to udruženje postupno reorganizira u Savez politoloških društava Jugoslavije. Ovaj naš prijedlog je postao još aktualniji nakon osnivanja Slovenskog politološkog društva na čijem sam osnivanju imao čast predstavljati vas, kao i u Politološkom društvu SR Srbije. Jedanput sam bio pozvan na sjednicu Izvršnog odbora Jugoslavenskog udruženja, ali joj, na žalost, nisam mogao prisustvovati. Spomenuti odbor nas je opskrbio nekim potrebnim obavještajima o briselskom internacionalnom politološkom kongresu politologa na kojem nitko od nas ipak nije učestvovao. O svim našim značajnijim akcijama pravovremeno smo upoznavali kolege iz drugih jugoslavenskih centara, ali je odaziv bio ipak mali, kao i na našim upravo održanim simpozijima. Članovi našeg društva prema svojim su se mogućnostima odazivali na pozive drugih i barem neki učestvovali na znanstvenim skupovima u Beogradu i u Bačkoj Palanci. Uz potrebu još življe suradnje s politološkim društvima u našoj zemlji, ostaje otvoren problem učlanjenja u Međunarodno politološko udruženje.

Što se tiče suradnje članova našeg društva u drugim stručnim društvima u gradu i republici, držim da je ona i intenzivnija i plodnija nego suradnja članova tih društava (ekonomista, pravnika, filozofa, sociologa, historičara, geografa) s našim društvom i u našem društvu. Neka bi se u budućnosti suradnja i u drugom smjeru više očitovala!

SURADNJA S ČASOPISOM »POLITIČKA MISAO«

Poznato vam je da je osnivačka skupština zaključila da naše Društvo bude suizdavač časopisa »Politička misao«. Ovo se još nije formalno realiziralo, ali svatko tko prati *Političku misao* znade da ona ne samo redovito informirao o djelovanju društva nego *in extenso* donosi praktički sve što u Društvu kao kvalitetnije ponikne. Dva ovogodišnja broja o tome dovoljno rječito svjedoče. Dapače, neke inicijative potekle iz Društva (npr. diskusiju o revoluciji) redakcija časopisa je sama realizirala. Poznato vam je da je redakcija ostvarila i molbu za popust članovima Društva prilikom pretplate. Jednom riječju, odnosi između Politološkog društva i redakcije časopisa *Politička misao* su takvi da časopis doista djeluje i kao organ Društva, premda on to formalno nije.

REAGIRANJE NA AKTUALNA ZBIVANJA

Rizikujući ponavljanje, želim još jednom podvući da je temeljni zadatak našeg društva razvijanje politološke misli. Najgore što bi nas moglo zadesiti bilo bi to da se naše stručno *politološko* društvo pretvori u *političko* ili štaviše politikantsko. Očekujem da će se naše članstvo

najoštrije suprotstaviti takvim tendencijama. Ali u životu se javljaju momenti kada i stručna društva udaljenija od politike po svojoj unutarnjoj humanoj obavezi treba da reagiraju izricanjem svog aktualnog stava. Naše društvo toj reakciji u dvije godine postojanja pribjeglo je u vidu javne deklaracije samo jednom i to nakon nedavne okupacije Socijalističke Republike Čehoslovačke od strane vojske pet zemalja članica Varšavskog ugovora. U našoj izjavi podržali smo, kao što znate, stav najvišeg političkog i državnog rukovodstva naše zemlje na čelu s drugom Titom. Možda smo se mogli javiti i još koji put, ali to ostavljam na ocjenu vama. Mislim da bi u skorijoj budućnosti trebalo da proanaliziramo pokretačke motive, svrhe i metode pokreta tzv. nove ljevice, a naročito aktivizacije studenata u njima, ali sada ne u svrhe neposrednog reagiranja već u cilju dublje znanstveno-teoretske analize.

ČLANSTVO

Upravni odbor je u svoje vrijeme razaslao pristupnice na adresu svih onih koji su bili pozvani na osnivačku skupštinu kao i na adrese diplomiranih politologa (ukupno 82 adrese). Do sada se u Društvo ispunjavanjem pristupnice učlanilo 52 osobe. Od njih je nešto više od polovice uplatilo članarinu, o čemu slijedi poseban izvještaj. Dakako da se su u radu Društva učestvovali ili barem neke sastanke posjećivali i oni koji nisu udovoljili svojim formalnim obavezama. Ima i poneki član Upravnog odbora koji ili nije uplatio članarinu ili nije ispunio pristupnicu ili nije načinio ni jedno ni drugo. Premda na formalnostima ne bi željeli previše insistirati, ipak bismo molili kako sadašnje članstvo tako i one koji će se još učlaniti da svoje obaveze izvrše.

FINANCIJE

O financijskom stanju bit ćete, dakako, posebno izvješteni. Ipak, vjerujem da bi predsjednički izvještaj bio nepotpun ako ne bih ustvrdio da osim neke male sume od Fakulteta političkih nauka naše Društvo usprkos zahtjevima upućenim raznim društvenim organizacijama nije dobilo nikakve novčane pomoći. Kad smo ispostavili uopćene zahtjeve, tražili su konkretizaciju i specifikaciju. Kad smo i to dali, odgovor je i opet bio negativan. Ipak, kao što vidite, radimo i bez te pomoći i neke uspjehe postižemo. Predložio bih da novoizabrani Upravni odbor ponovi neke stare zahtjeve, a kao dokumentaciju pošalje i ovaj izvještaj iz kojeg se vidi da naše stručno Društvo ima svoju društvenu funkciju i da ih, savlađujući početničke teškoće, umije obaviti.